

॥ ४६ ॥ एवमिति प्रादुर्भूतोनित्यसिद्धएवसन्तत्त्वमूलाभूतः अतएवभूतोत्तितित्यध्यायनामसंगच्छते महात्मनाश्रीकृष्णस्यप्रतिपादितंजगद्धेतुत्वमुपसंहरति एवमेवइति केवलमानुषोन्नतपितृपरमात्मैव अतएवअचित्यः ॥ ४९ ॥ इतिशां० गो० नै० भा० समाधिकदिशततोऽध्यायः ॥ २०७ ॥ ॥ ४९ ॥ पूर्वध्यानाय कृष्णमाहात्म्यमुक्तंतत्रध्यानप्रतिपक्षाः कामादयआंतराः शत्रवः संति तेषांप्रशमायपूर्वेषांगुच्छांस्मरणं कर्तव्यमित्येतदर्थोयमध्याय आरभ्यते असतोमासद्रमयतमसोमाज्योतिर्गमयेतिवेदेअभ्यारोहमंत्रइवात्र

ततस्तिस्मिन्महाधोरेसंध्याकालउपस्थिते ॥ राजानः समसज्जंतसमासाद्येतेतरं ॥ ४६ ॥ एवमेषकुरुश्रेष्ठप्रादुर्भूतोमहात्मना ॥ देवदेवर्षिराचष्टनारदः सर्वलो कदहू ॥ ४७ ॥ नारदोप्यथकृष्णस्यपरंमेनेनराधिप ॥ शाश्वतत्वंमहाबाहोयथावद्भरतर्षभ ॥ ४८ ॥ एवमेषमहाबाहुः केशवः सत्यविक्रमः ॥ अचित्यः पुंडरीका क्षोनैषकेवलमानुषः ॥ ४९ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशांति० मोक्ष० सर्वभूतोत्पत्तिकथनेसमाधिकदिशततोऽध्यायः ॥ २०७ ॥ ॥ ४९ ॥ युधिष्ठिरउवाच केपूर्वमासन्पतयः प्रजानांभरतर्षभ ॥ केचर्षयोमहाभागादिक्षुप्रत्येकशः स्मृताः ॥ १ ॥ भीष्मउवाच श्रूयतांभरतश्रेष्ठयन्मांत्वपरिपृच्छसि ॥ प्रजानांपतयोयेस्मिन्दिक्षुयेचर्षयः स्मृताः ॥ २ ॥ एकः स्वयंभूर्भगवानाद्योब्रह्मासनातनः ॥ ब्रह्मणः सप्तवैपुत्रामहात्मानः स्वयंभुवः ॥ ३ ॥ मरीचिरभ्यंगिरसौ पुलस्त्यः पुलहः क्रतुः ॥ वसिष्ठश्चमहाभागः सहशौवैस्वयंभुवा ॥ ४ ॥ सप्तब्रह्माणइत्येतेपुराणेनिश्चयंगताः ॥ अत ऊर्ध्वं प्रवक्ष्यामि सर्वानेव प्रजापतीन् ॥ ५ ॥ अत्रिवंशसमुत्पन्नो ब्रह्मयोनिः सनातनः ॥ प्राचीनवर्हिर्भगवांस्तस्मात्प्राचेतसोदश ॥ ६ ॥ दशानांतनयस्त्वेकोदक्षोनामप्रजापतिः ॥ तस्येद्वनामनीलोकेदक्षः कइतिचोच्यते ॥ ७ ॥ मरीचेः कश्यपः पुत्रस्तस्येद्वनामनीस्थिते ॥ अरिष्टनेमिरित्येककश्यपेत्यपरेविदुः ॥ ८ ॥ अत्रैश्वरौ रसः श्रीमानराजा सोमश्चवीर्यवान् ॥ सहस्रंयश्चदिव्यानांयुगानांपर्युपासिता ॥ ९ ॥ अर्यमाचैवभगवान्येचास्यतनयाविभो ॥ एतेप्रदेशाः कथिताभुवनानांप्रभावनाः ॥ १० ॥ शशबिंदोश्चभार्याणां सहस्राणिदशाच्युत ॥ एकैकस्यांसहस्रंतुतनयानामभूत्तदा ॥ ११ ॥ एवंशतसहस्राणिदशतस्यमहात्मनः ॥ पुत्राणांचनेतेकंचिदिच्छंत्यन्यं प्रजापतिं ॥ १२ ॥ प्रजामाचक्षतेविप्राः पुराणाः शाशबिंदवी ॥ सृष्टिर्वंशप्रभवोमहावंशः प्रजापतेः ॥ १३ ॥

चातुर्वर्ण्यसाधारण्येनयोगारोहायजन्मोयंसर्वदिगतान्विघ्नान्शमयतीतिदिशास्त्वस्तिकमित्यस्यनाम केपूर्वमासन्पतयइत्यादिरक्षरयोजनास्पष्टा ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ प्रदेशाः प्रदिशंति आह्नापयंतीतिप्रदेशाईशनशीलाइत्यर्थः प्रभावनाः प्रकर्षणस्तद्वारश्च ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥